

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

На основу Одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду од 16. новембра 2016. године, а у складу са чланом 65 Закона о високом образовању Републике Србије и чланом 116 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, именовани смо у комисију за припрему извештаја о пријављеним кандидатима на конкурс за избор доцента за ужу научну област **Полонистика**, предмет **Пољски језик**. Имамо част да Изборном већу Филолошког факултета у Београду поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

Филолошки факултет Универзитета у Београду расписао је конкурс (објављен у листу *Послови – огласне новине националне службе за запошљавање*, бр. 702. од 30. новембра 2016) за избор једног доцента ужу научну област Полонистика, предмет Пољски језик. На расписани конкурс за избор у звање доцента пријавио се један кандидат: др Предраг Обућина, виши лектор за Пољски језик на Катедри за славистику Филолошког факултета Универзитета у Београду.

Др Предраг Обућина је рођен 7. септембра 1976. године у Ваљеву, где је завршио основну школу и Ваљевску гимназију. На Филолошком факултету Универзитета у Београду дипломирао је 1999. године на групи за пољски језик и књижевност са просечном оценом 9,89, због чега је награђен дипломом *Студент генерације Филолошког факултета*, коју додељује Универзитет у Београду. Постдипломске студије је завршио на Филолошком факултету у Београду у априлу 2008. године одбранивши магистарски рад под насловом *Синтаксичка терминологија пољског језика у поређењу са српским*, под менторством проф. др Гордане Јовановић. Јула 2016. године одбранио је докторску дисертацију под насловом *Синтаксичка акомодација у пољском језику у поређењу са српским* под менторством проф. др. Предрага Пипера.

У току основних и постдипломских студија у више наврата (од 1998. до 2000) борао је у Пољској на Летњој школи пољског језика, коју је организовао Шљонски универзитет у Катовицама, ради усавршавања језичке праксе, где је освојио титулу *Иностраног вицешампиона пољске ортографије* (1999) и *Иностраног шампиона пољске културе* (2000) на међушколском такмичењу у конкуренцији од више стотина полониста из целог света. Као носилац стипендије Задужбине за српски народ, лужичкосрпске културне организације из Будишина у Немачкој, борао је на семестралним студијама на Институту за сорабистику Универзитета у Лајпцигу 2006. године, где је студирао лужичкосрпски језик и проучавао граматичку терминологију и историјску граматичку лужичкосрпског језика.

Говори пољски, енглески, руски, немачки, лужичкосрпски и француски језик.

На матичној групи за пољски језик Катедре за славистику Филолошког факултета Универзитета у Београду ради од тренутка дипломирања, најпре кратко као волонтер (од септембра 1999. до јануара 2000. године), од 2000. у звању асистента-приправника, од 2009. у звању асистента, а од 2015. у звању вишег лектора, држећи вежбе из савременог пољског језика, синтаксе савременог пољског језика и историјске граматике пољског

језика. Предраг Обућина држи вежбе из практичног пољског језика на предметима *Савремени пољски језик Г1, Г2, Г3, Г4, Г5, Г6, Г7 и Г8*. Поред тога, ангажован је и на предметима *Пољски језик 5 и 6* (синтакса савременог пољског језика у поређењу са српским) и *Историја пољског језика 1 и 2* (историја и историјска граматика пољског језика). Ангажован је с пуним фондом наставе од 12 часова недељно. У студентским анкетама о евалуацији рада сарадника у настави на Филолошком факултету оцењен је позитивном оценом.

Радио је као предавач за српски језик по позиву на Институту за пољски језик Универзитета у Ополу, Република Пољска, (2001-2002) и на Филолошком факултету Руског државног универзитета у Иванову, Руска Федерација, (2009).

На научном пољу, објављује радове о теоријској и практичној проблематици синтаксичке и граматичке терминологије пољског и српског језика као и о контрастивним истраживањима у области синтаксе пољског и српског језика.

Предраг Обућина учествовао је на неколико научних конференција и скупова у земљи и иностранству: *Inne optyki. Nowe programy, nowe metody, nowe technologie w nauczaniu kultury polskiej i języka polskiego jako obcego* (Cieszyn 2000); *39. скуп слависта Србије* (Београд 2001); *Настава пољског језика и књижевности у центрима високошколске полонистике* (Београд 2004); *110 lat polonistyki w Serbii: 110 година полонистике у Србији* (Београд 2006); *45. скуп слависта Србије* (Београд 2007); *46. скуп слависта Србије* (Београд 2008); *40. научни састанак слависта у Вукове дане* (Београд 2010); *50. скуп слависта Србије* (Београд 2012).

Предраг Обућина је био један од суорганизатора полонистичке драмске секције *Dżdżownica*, која је радила од 2000. до 2004. године и са великим успехом играла своје представе на сцени Аматерског академског позоришта „Крсманец“. Искуства ове драмске секције прокрчила су пут каснијим позоришним пројектима насталим у оквиру других група Катедре за славистику.

У марту 2007. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду Предраг Обућина је организовао четворонедељни *Интензивни курс горњолужичкосрпског језика*. Курс су осим заинтересованих студената Филолошког и Филозофског факултета похађали и млади наставници и сарадници Филолошког факултета Универзитета у Београду и Института за српски језик САНУ.

Током 2009. и 2010. године Предраг Обућина је у неколико наврата држао предавања на семинару за младе лингвисте који организује Истраживачка станица Петница (на тему *Контрастивно проучавање језика са примерима поређења српског са пољским и другим страним језицима*).

Упоредо са научно-наставним радом Предраг Обућина се бави књижевно-уметничким превођењем са пољског на српски. Због изузетне прецизности у изразу, његов превод научно-фантастичног романа *Соларис* Станислава Лема укључен је 2006. године у *ParaSol - Паралелни корпус словенских и других језика (Parallel Corpus of Slavic and other Languages)*, пројекат Хумболтовог универзитета у Берлину који води Рупрехт фон Валденфелс.

Библиографија

Синтаксичка терминологија пољског језика у поређењу са српским. Магистарски рад. Београд: Филолошки факултет, 2008. - 198 стр.

Синтаксичка акомодација у пољском језику у поређењу са српским. Докторска дисертација. Београд: Филолошки факултет, 2016. - 412 стр.

Чланци:

1. O zajedničkom poreklu poljskog i srpskog jezika // Biuletyn Słowo Yu Polonii. – 5/6 (2000), str. 7–8.
2. Praca z tekstem dramatycznym w nauczaniu języka polskiego jako obcego, wybrane zagadnienia // Nowe programy, nowe metody, nowe technologie w nauczaniu kultury polskiej i języka polskiego jako obcego / red. Romuald Cudak, Jolanta Tambor. – Katowice, 2001. – Str. 168–173.
3. Учтиво обраћање у српском и пољском језику // Славистика. – ISSN 1450–5061. – 5 (2001), стр. 99–112.
4. Polisia i hominimia w terminologii // Славистика. – ISSN 1450–5061. – 9 (2005), стр. 506–509.
5. Термин *podmiot* у синтакси пољског језика и његови еквиваленти на српском // 110 година полонистике у Србији : зборник радова. – Београд : Славистичко друштво Србије, 2006. – Стр. 87-90.
6. Славистика и србистика у граду липа // Славистика. – ISSN 1450-5061. – 11 (2007), стр. 356-361.
7. Појам синтаксичке акомодације и њен однос према конгруенцији и реакцији // Славистика. – ISSN 1450-5061. – 12 (2008), стр. 293-297.
8. Контрастивна проучавања српског и пољског језика у српској лингвистичкој славистици // Контрастивна проучавања српског језика: правци и резултати. Уредници: академик Иван Клајн, дописни члан Предраг Пипер. – Београд : Одељење језика и књижевности Српске академије наука и уметности, 2010: стр. 219-239.
9. Основни терминсистем пољске синтаксе и српски синтаксички терминсистем // Зборник Матице српске за славистику. – ISSN 0352–5007. – 78 (2010), стр. 175-201.
10. Вуков граматички терминсистем и савремени граматички метајезик // Научни састанак слависта у Вукове дане. – ISSN: 0351-9066. – 40/1 (2011), стр. 313-327.
11. О једном теоријско-методолошком проблему пољско-српских контрастивних синтаксичких студија. Формално-граматички односи у реченици. // Славистика. – ISSN 1450-5061. – 16 (2012), стр. 215-225.

Прикази:

1. Zuzanna Topolińska: Język, człowiek, przestrzeń, Towarzystwo Naukowe Warszawskie, Warszawa-Kraków 1999, 222. / Предраг Пипер, Предраг Обућина // Зборник Матице српске за славистику. – ISSN 0352–5007. – 58/59 (2000), стр. 215–219.
2. Nowy słownik ortograficzny PWN z zasadami pisowni i interpunkcji, pod red. prof. Edwarda Polańskiego. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 1999, 944. // Филолошки преглед. – ISSN 0015–1807. – 27, 2 (2000), стр.206–209.
3. Maciej Grochowski: Słownik polskich przekleństw i wulgaryzmów, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1996, 185. // Филолошки преглед. – ISSN 0015–1807. – 27, 1 (2000), стр.134–137.
4. Czesław Lachur: Semantyka przestrzenna polskich przyimków prefigowanych na tle rosyjskim, Uniwersytet Opolski, Opole 1999, 302. // Зборник Матице српске за славистику. – ISSN 0352–5007. – 58/59 (2000), стр. 236–240.
5. „Palanistyka - Polonistika - Polonistyka” 2000. U gónar. K. M. Gjulumjanc..., Minsk, Respublikanski instytut vyšejšaî školy, 2001 / Predrag Obućina, Dalibor Sokolović // Зборник Матице српске за славистику. – ISSN 0352–5007. – 61 (2002), стр. 210–212.
6. Dušan-Vladislav Pažderski: Poljsko–srpskohrvatski rečnik biljaka : sa srpskohrvatsko–poljskim indeksom, Gdańsk, 2002 / Predrag Obućina // Славистика. – ISSN 1450–5061. – 7 (2003), стр. 501–502.

Преводи:

1. Umorni Mickiewicz / Jan Lechoń // Turniej tłumaczy 98. – Cieszyn, Uniwersytet Śląski. Szkoła Języka i kultury Polskiej, 1998. – Str. 38.
2. U Veroni / Cyprian Kamil Norwid // Turniej tłumaczy 99. – Cieszyn, Uniwersytet Śląski. Szkoła Języka i kultury Polskiej, 1998. – Str. 40.
3. Пас / Асја Ламтјугина // Стање ствари : часопис за различите видове уметничког изражавања. – 4 (2000), стр. 18–27.
4. Solaris / Stanislaw Lem. – Beograd : Kojot, 2003. – 222 str.

Анализа научних радова

Међу научним радовима Предрага Обућине издваја се и сложеност, и обимом и релевантношћу резултата његова докторска дисертација *Синтаксичка акомодација у пољском језику у поређењу са српским*, у којој је предмет истраживања проблемска област која није раније била монографски обрађивана као целина, а само је делимично и недовољно била истраживана у појединим аспектима.

У уводу дисертације прецизно је одређен предмет истраживања као "механизам прилагођавања облика променљивих речи чија је функција формирање синтаксичке групе (синтагме, конструкције) као синтаксичке јединице вишег нивоа, у пољском језику у поређењу са српским". Прилагођавање облика речи које нема функцију да формира синтаксичку групу (нпр. анафора) није обухваћено тако дефинисаним предметом истраживања. У уводу су такође јасно дефинисани основни циљеви истраживања: "1. синтеза досадашњих истраживања из области синтаксичке акомодације у пољском и српском, као и диференцирање наших теоријских ставова у односу на њих; 2. јасна и експлицитна профилација појма синтаксичке акомодације, како би се избегла могућност вишезначне интерпретације; 3. утврђивање типова синтаксичке акомодације као и пратећих синтаксичких односа у оквиру синтаксичке групе; 4. дефинисање синтаксичке акомодације као трећег елемента поређења формалних синтаксичких односа у пољском и српском језику; 5. дефинисање акомодацијских (дистрибутивних) класа врста речи и синтагми које настају механизмом акомодације и њихова типологија; 6. доказивање постојања зависности између синтаксичке акомодације и семантичке структуре реченице, указивање на правилности и одступања од њих у пољском и српском језику; 7. дефинисање односа синтаксичке акомодације у односу на традиционално схваћену конгруенцију и рекцију." Прегледно су изложене специфичности методолошког приступа, који се у дисертацији примењује, и структура језичког корпуса који се у дисертацији анализира, а која обухвата грађу из различитих функционалних стилова у оба језика. Поуздано је дат и критички преглед релевантне литературе о акомодацији и сродним појавама у пољском и у српском језику.

У другој глави дисертације разрађује се појам синтаксичке акомодације, како је он изложен у првој глави, типологија различитих видова синтаксичке акомодације и разграничење синтаксичке акомодације од сродних синтаксичких појава. У том делу дисертације Предраг Обућина умесно констатује да, иако су поједини аспекти синтаксичке акомодације дуго били предмет лингвистичке пажње, који је обрађиван у различитим теоријско-методолошким оквирима, синтаксичка акомодација је неједнако проучена у пољском и српском језику, да још није исцрпно проучена, и да нису исцрпене све методолошке могућности њеног описивања и објашњавања, што је тачна оцена степена изучености датог предмета.

Трећа и четврта глава дисертације *Синтаксичка акомодација у пољском језику у поређењу са српским* имају у њој централно место. У трећој глави дисертације Предраг Обућина основано полази од чињенице општег значаја да у пољском и српском језику, као и у другим словенским језицима, акомодација обухвата развијене системе класа и

појавних облика, због чега је у тој глави основна пажња посвећена разради појма акомодацијске класе, сасвим исцрпном опису акомодацијских класа у пољском и српском језику, те теоријски и емпиријски добро заснованој контрастивној анализи акомодације у синтаксичким групама састављеним од именица и придева у дата два језика, док је у четвртој глави основни предмет акомодација у синтаксичким групама састављеним од глагола и именица, које се систематски анализирају понаособ у пољском и српском језику, а затим се осветљавају поступком контрастивне анализе.

Пета глава (о акомодацији у паукалним синтагмама), шеста (о партитивним синтагмама) и седма глава (о синтагмама са преобразним бројевима) посвећене су релативно засебним аспектима синтаксичке акомодације, који немају централно место у синтаксичком систему, али се одликују развијеношћу, фреквентношћу и типолошком специфичношћу. Предраг Обућина је правилно поступио што се није ограничио само освртом на те појаве које су за његов предмет истраживања мање типичне, него је и њих доследно размотрио у истом теоријско-методолошком оквиру и убедљиво показао њихово место у систему средстава и облика синтаксичке акомодације у дата два језика посматрана понаособ и у њиховом контрастивном сучељавању.

Поред тога што се свака глава завршава закључним одељком, Предраг Обућина даје у виду посебне, осме главе и општи закључак о укупним резултатима истраживања којем је дисертација посвећена, што све доприноси прегледности излагања и стицању доброг увида у резултате обављеног истраживања.

У дисертацији *Синтаксичка акомодација у пољском језику у поређењу са српским* анализиран је синтаксички подсистем који је до сада био недовољно испитан и у пољском и у српском језику, а није био предмет проучавања у ранијим конфронтативним истраживањима та два језика. Полазећи од теорије синтаксичке акомодације, разрађиване превасходно на пољској језичкој грађи, и од сродних теорија, посебно теорије конгруенцијских класа, највише разрађиване и примењиване на руској и српској језичкој грађи, и креативно их повезујући и примењујући, Предраг Обућина је спровео систематско конфронтативно поређење савременог пољског и савременог српског књижевног језика, које је резултирало њиховим подробним и исцрпним описом и објашњењем принципа њиховог функционисања, као и утврђеним сличностима и разликама које постоје међу акомодацијским класама и другим акомодацијским појавама у пољском и српском језику.

Дисертација Предрага Обућине је богата закључцима, како онима ужег опсега и конкретније природе, који су дати после сваког од поглавља, тако и општим закључцима, који су дати у завршном делу дисертације и који су више теоријско-методолошке природе. Предраг Обућина је наставио развој теорије синтаксичке акомодације аргументовано се критички одредивши према схватањима неких представника пољске лингвистике и фокусиравши се на правила усклађивања облика променљивих речи, чиме се у већој мери него у традиционалним облицима теорије синтаксичке акомодације оградио од разматрања семантичких фактора, за које је у свом истраживању задржао контролну улогу. Истовремено он је први широко применио теорију синтаксичке акомодације у проучавању српског језика. Анализа је показала да српски језик поседује знатно веће морфолошко богатство, разнородност у акомодацијским класама и варијабилност, у поређењу с пољским језиком.

Закључено је такође да се приликом транспоновања аглутинативности на поље синтаксичких веза добија већи дијапазон односа између јединица у синтаксичкој групи од оног који нуди класичан однос зависности и показано да акомодација има смер, који иде од селективне граматичке категорије акомодатора ка парадигматској граматичкој категорији акомодираниог члана, што је у дисертацији ушло у основу типологије синтаксичке акомодације у дата два словенска језика, у којој су издвојена четири главна

типа синтаксичких конструкција: ендоцентричне (једномерно акомодирани), егзоцентричне (двосмерно акомодирани), конгруентне (у којима учествује и однос чисте конгруенције) и неконгруентне (у којима не учествује однос чисте конгруенције). Применом тих опозиција изолована су четири типа синтаксичких група: ендоцентричне конгруентне (придев – именица, нпр.: *mały chłopiec* – мали дечак), егзоцентричне конгруентне (именица са бројем типа два: *dwaj chłopcy* – два дечака), ендоцентричне неконгруентне (глагол са падежном допуном: *czytam książkę* – читам књигу) и егзоцентричне неконгруентне (са двосмерно акомодираним категоријом падежа, нпр. *pięciu chłopców* – пет дечака). Тако дефинисану синтаксичку акомодацију аутор користи као трећи елемент поређења у контрастивној анализи двају језика, и закључује да синтаксичку акомодацију треба примарно посматрати као бинаран однос између две просте синтаксичке јединице, а везу између њих као сет симултаних веза по различитим граматичким категоријама, при чему свака појединачна мања веза може имати свој смер, који може бити независан од смера других веза које се остварују по другим категоријама, а истовремено, веза се може усклађивати и без смера, по принципу чисте конгруенције.

У исходу тако осмишљеног теоријско-методолошког оквира анализе Предраг Обућина је такође дао нацрт будуће типологије дистрибутивних класа глагола у оним сегментима који су били видљиви по теорији акомодације.

На основу анализе релевантних језичких чињеница Предраг Обућина закључује, и емпиријски обилато доказује, да у већем броју акомодацијских класа у пољском и српском језику постоји доста међујезичке подударности, али да су изражене и многобројне разлике.

Осим научних сазнања и искустава садржаних у лингвистичкој литератури, емпиријску подлогу докторске дисертације Предрага Обућине чини грађа сакупљена применом директних истраживачких метода и техника укључујући анкетирање изворних говорника пољског и српског језика.

Резултати истраживања Предрага Обућине представљају релевантан допринос за даља проучавања синтаксичке акомодације у словенским језицима као и за шира конфронтативна и типолошка испитивања пољског и српског језика.

Посматрана у целини, докторска дисертација Предрага Обућине *Синтаксичка акомодација у пољском језику у поређењу са српским* представља истраживање које је чврсто утемељено и у теоријско-методолошком погледу и у погледу обима, структуре и релевантности грађе на којој се заснива. У њему је предмет истраживања подвргнут разумејеној анализи заснованој на више комплементарно постављених критеријума, тако да је на нов и битан начин те теоријски и практично осветљена проблематика синтаксичке акомодације у савременом пољском и савременом српском књижевном језику.

Поред докторске дисертације други радови др Предрага Обућине су магистарски рад, објављени чланци, прикази и преводи. Већина тих радова припада области контрастивних проучавања пољског и српског језика као и терминолошкој проблематици, тако да се може закључити да је већи део његових истраживања водио ка предмету који је добио најпотпунију и најразвијенију обраду у докторској дисертацији Предрага Обућине. Посебно се издваја његов синтетички преглед и оцена досадашњих проучавања пољског језика у поређењу са српским (под ред. бр. 8), први рад те врсте у полонистици.

Др Предраг Обућина одржао је 2. фебруара 2017. приступно предавање за звање доцента. Наслов одржаног предавања гласи "Лехитски преглас у старопољском језику". Комисија је одржано приступно предавање др Предрага Обућине оценила оценом 10 (десет).

Закључак

Пошто је прегледала конкурсни материјал, Комисија је утврдила да једини пријављени кандидат др Предраг Обућина испуњава услове за звање за које конкурише. Будући да кандидат др Предраг Обућина има успешно наставно искуство у универзитетском у звању асистента и вишег лектора, да је доктор филолошких наука и да има објављене научне радове, Комисија сматра да су се стекли сви услови из Закона о високом образовању (Службени гласник РС, бр. 76/05, 97/2008 и 44/2010), Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа, Критеријума за стицање звања наставника на Универзитету у Београду (Гласник Универзитета у Београду бр. 144 од 22. септембра 2008), односно Одлуке о изменама критеријума за стицање звања наставника на Универзитету у Београду (Гласник Универзитета у Београду бр. 160 од 30. маја 2011) да се др Предраг Обућина изабере у звање доцента по конкурсном објављеном листу *Послови – огласне новине националне службе за запошљавање*, бр. 702 од 30. новембра 2016. године.

Комисија стога са задовољством предлаже Изборном већу да се колега др Предраг Обућина изабере у звање доцента за ужу наставно-научну област **Полонистика, предмет Пољски језик** на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

ПОТПИСИ
ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Др Предраг Пипер, редовни професор,
Филолошки факултет
Универзитета у Београду

2. Др Верица Копривица, ванредни професор,
Филолошки факултет
Универзитета у Београду

3. Др Марта Бјелетић, научни саветник,
Институт за српски језик САНУ

Београд, 2. фебруара 2017.